

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 13 września 2018 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 2011/83/UE – Artykuł 21 – Umowy zawierane z konsumentami – Komunikowanie się za pomocą telefonu – Praktyka podmiotu świadczącego usługi telefoniczne polegająca na proponowaniu klientom, którzy zawarli już z tym podmiotem umowę, skróconego numeru obsługi serwisowej podlegającego wyższej taryfie niż taryfa podstawowa

W sprawie C-332/17

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Riigikohus (sąd najwyższy, Estonia) postanowieniem z dnia 26 maja 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 czerwca 2017 r., w postępowaniu:

Starman AS

przeciwko

Tarbijakaitseamet,

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: J. Malenovský, prezes izby, M. Safjan i D. Šváby (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Starman AS przez A. Jõksa, oraz C. Gintera, vandeadvokaadid
- w imieniu rządu estońskiego przez N. Grünberg, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Cleenewerck de Crayencour, K. Toomus oraz N. Ruiza Garcíę, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

* Język postępowania: estoński.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 21 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EEG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 85/577/EEG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. 2011, L 304, s. 64).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Tarbijakaitseamet (urzędem ochrony konsumentów, Estonia) a Starman AS, podmiotem świadczącym usługi telekomunikacyjne i Internetu, w przedmiocie decyzji, przez którą urząd ten nakazał wspomnianej spółce zaprzestanie oferowania konsumentom, którzy zawarli już z nią umowę, skróconego numeru obsługi serwisowej w wyższej taryfie niż taryfa podstawowa.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 4, 5 i 7 dyrektywy 2011/83 brzmią następująco:
 - „(4) [...] Harmonizacja niektórych aspektów umów z udziałem konsumentów zawieranych na odległość i niektórych aspektów umów z udziałem konsumentów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa jest niezbędna w celu wspierania rzeczywistego rynku wewnętrznego dla konsumentów, opartego na właściwej równowadze pomiędzy wysokim poziomem ochrony konsumentów i konkurencyjnością przedsiębiorstw, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania zasady pomocniczości.
 - (5) [...] W związku z tym pełna harmonizacja w zakresie informacji dla konsumentów i prawa do odstąpienia od umów zawieranych na odległość i umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa przyczyni się do wysokiego poziomu ochrony konsumentów i lepszego funkcjonowania rynku wewnętrznego w stosunkach między przedsiębiorstwami a konsumentami.
 - [...]
 - (7) Pełna harmonizacja niektórych kluczowych aspektów regulacyjnych powinna znacznie poprawić pewność prawa zarówno wśród konsumentów, jak i przedsiębiorców. Zarówno konsumenci, jak i przedsiębiorcy powinni mieć możliwość korzystania z jednolitych ram regulacyjnych, opartych na jasno zdefiniowanych pojęciach prawnych, regulujących niektóre aspekty umów zawieranych między przedsiębiorstwami a konsumentami w całej Unii. Rezultatem takiej harmonizacji powinno być zlikwidowanie barier wynikających z rozdrobnienia przepisów oraz pełne wprowadzenie rynku wewnętrznego w tej dziedzinie. Bariery te można zlikwidować tylko przez stworzenie jednolitych przepisów na poziomie Unii. Ponadto konsumenci powinni mieć możliwość korzystania ze wspólnego wysokiego poziomu ochrony w całej Unii”.
- 4 Artykuł 1 dyrektywy 2011/83 określa jej przedmiot w następujący sposób:

„Niniejsza dyrektywa, poprzez osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, ma przyczyniać się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w drodze zbliżenia niektórych aspektów przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących umów zawieranych między konsumentami a przedsiębiorcami”.

- 5 Artykuł 4 tej dyrektywy, zatytułowany „Poziom harmonizacji”, stanowi:

„Państwa członkowskie nie mogą utrzymywać ani wprowadzać do swojego prawa krajowego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, w tym również przepisów surowszych lub łagodniejszych w celu zapewnienia innego poziomu ochrony konsumentów, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej”.

- 6 Zgodnie z art. 13 ust. 1 akapit pierwszy rzeczony dyrektywy:

„Przedsiębiorca zwraca wszystkie płatności otrzymane od konsumenta, w tym – w przypadku gdy ma to zastosowanie – koszty dostarczenia, bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym został poinformowany o decyzji konsumenta o odstąpieniu od umowy zgodnie z art. 11”.

- 7 Artykuł 19 tej dyrektywy, zatytułowany „Opłaty za korzystanie ze sposobów płatności”, stanowi:

„Państwa członkowskie zakazują przedsiębiorcom pobierania od konsumentów, w związku ze stosowaniem określonych sposobów płatności, opłat, które są wyższe od kosztów poniesionych przez przedsiębiorców w związku z korzystaniem z tych sposobów”.

- 8 Artykuł 21 dyrektywy 2011/83, zatytułowany „Porozumiewanie się z wykorzystaniem telefonu”, jest sformułowany w sposób następujący:

„Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy przedsiębiorca posiada linię telefoniczną przeznaczoną do telefonicznego kontaktowania się z nim w sprawie zawartej umowy, konsument – kontaktując się z przedsiębiorcą – nie był zobowiązany do płacenia taryfy wyższej niż taryfa podstawowa.

Akapit pierwszy pozostaje bez uszczerbku dla prawa dostawców usług telekomunikacyjnych do pobierania opłat za te połączenia”.

- 9 Artykuł 25 tej dyrektywy, zatytułowany „Bezwzględnie wiążący charakter dyrektywy”, stanowi:

„Jeżeli prawem właściwym dla umowy jest prawo państwa członkowskiego, konsumenci nie mogą zrzec się praw przyznanych na mocy krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę.

Wszelkie postanowienia umowne pośrednio lub bezpośrednio znoszące lub ograniczające prawa wynikające z niniejszej dyrektywy nie są wiążące dla konsumenta”.

Prawo estońskie

- 10 Artykuł 28¹ Võlaõigusseadus (ustawy o prawie zobowiązań) z dnia 26 września 2001 r. (RT I 2001, 81, 487, zwanej dalej „VÕS”), zatytułowany „Ograniczenia w dziedzinie fakturowania dotyczące umów zawieranych z konsumentami”, stanowi w ust. 3 i 4:

„(3) Jeżeli przedsiębiorca pozwala konsumentowi na kontaktowanie się z nim w celu przekazywania mu wiadomości lub oświadczeń woli związanych z umową lub odnośnie do innych okoliczności związanych z wykonaniem umowy poprzez wybranie wskazanego przez niego numeru telefonicznego, wspomniany przedsiębiorca nie może wymagać od konsumenta, aby płacił on dodatkową kwotę z tego tytułu.

(4) Wszelkie uzgodnienie uchylające wymogi przewidziane w niniejszym artykule ze szkodą dla konsumenta jest nieważne”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 11 Starman świadczy usługi telekomunikacyjne i internetowe. Spółka ta udostępnia konsumentom, którzy zawarli już z nią umowę, w celu pytań związanych z tą umową, z jednej strony numer telefonu stacjonarnego podlegającego taryfie podstawowej, a z drugiej strony skrócony numer telefonu podlegający wyższej taryfie niż taryfa podstawowa w przypadku połączenia z telefonu komórkowego. Ów skrócony numer telefonu jest podawany do wiadomości konsumentów w szczególności na głównej stronie internetowej Starmanu, w umowach podstawowych oraz w ogólnych warunkach dotyczących tych umów.
- 12 W dniu 15 czerwca 2015 r. urząd ochrony konsumentów skierował do Starmanu decyzję opartą na stwierdzeniu, że udostępnienie skróconego numeru podlegającego wyższej taryfie niż taryfa podstawowa konsumentom, którzy zawarli już umowę z tą spółką, jest sprzeczne z art. 28¹ ust. 3 VÕS i art. 21 dyrektywy 2011/83, na którym opiera się ów przepis prawa krajowego.
- 13 Wspomniany urząd nakazał Starmanowi zaprzestania oferowania konsumentom takiego skróconego numeru telefonicznego i nakazał oferowanie wyłącznie jednego numeru telefonu stacjonarnego lub komórkowego podlegającego taryfie podstawowej. Zgodnie z tym nakazem skrócony numer telefonu mógł być stosowany wyłącznie wówczas, gdy dodatkowe koszty z nim związane obciążałyby podmiot gospodarczy.
- 14 Starman wniósł skargę zmierzającą do stwierdzenia nieważności wspomnianej decyzji do Tallinna Halduskohus (sądu administracyjnego w Tallinie, Estonia). Spółka ta twierdzi z kolei, że art. 28 ust. 3 VÕS i art. 21 dyrektywy 2011/83 nie zakazują oferowania konsumentom, którzy zawarli umowę, również skróconego numeru podlegającego wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, jeżeli przedsiębiorca nie osiąga z tego tytułu przychodów oraz w zakresie, w jakim, w zrozumiały i łatwo dostępny sposób, konsumentom proponowany jest równoległe numer telefonu stacjonarnego podlegający taryfie podstawowej. W tych okolicznościach konsument ten może dobrowolnie wybrać, którego z dwóch proponowanych numerów zamiesza użyć. Zdaniem Starmanu wspomniana decyzja rozciąga skutki tej dyrektywy, ponieważ co do zasady zakazuje ona stosowania skróconych numerów telefonu i wykracza w ten sposób poza obowiązki nałożone przez rzeczoną dyrektywę oraz poza zamierzony przez nią cel ochrony konsumentów.
- 15 Ponieważ wniesiona przez Starman skarga zmierzająca do stwierdzenia nieważności została oddalona zarówno przez Tallinna Halduskohus (sąd administracyjny w Tallinie), jak i przez Tallinna Ringkonnakohus (sąd apelacyjny w Tallinie), Starman wniósł skargę kasacyjną do Riigikohus (sądu najwyższego, Estonia).
- 16 Sąd odsyłający wyjaśnia, że dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym konieczna jest wykładnia wyrażenia „konsument [...] nie był zobowiązany do płacenia”, znajdującego się w art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83. Sąd ten uważa, że owo wyrażenie może być interpretowane w ten sposób, że konsument, który zawarł już umowę, nie powinien mieć tylko jednej rozsądnej opcji kontaktowania się z przedsiębiorcą, polegającej na użyciu numeru podlegającego wyższej taryfie, jak i numeru podlegającego taryfie podstawowej. Taka wykładnia nie wykluczałaby możliwości wymagania od wspomnianego konsumenta poniesienia dodatkowych kosztów, jeżeli konsument ze swojej własnej woli posłuży się numerem podlegającym wyższej taryfie.
- 17 W tym zakresie sąd odsyłający zastanawia się nad tym, czy możliwe jest obciążenie konsumenta, który zawarł już umowę, dodatkowymi kosztami związanymi z posługiwaniem się skróconym numerem telefonicznym podlegającym wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, jeżeli konsument wybierze ten sposób komunikacji, podczas gdy równoległe zaproponowano mu możliwość posłużenia się numerem podlegającym taryfie podstawowej. W rzeczywistości bowiem, jeżeli owymi dodatkowymi kosztami należałoby obciążyć przedsiębiorców, skutkiem tego mogłaby być zdaniem sądu odsyłającego sytuacja, w której przedsiębiorcy zaprzestaną proponowania konsumentom skróconych numerów

telefonicznych, co wykraczałoby poza wymogi ustalone w art. 21 dyrektywy 2011/83 oraz poza zamierzony przez nią cel. Ponadto nie będzie badana kwestia tego, w jakim zakresie przedsiębiorca musi poinformować konsumenta o istnieniu numeru podlegającego taryfie podstawowej oraz o różnicy w cenie połączeń, jeżeli konsument korzysta ze skróconego numeru telefonicznego podlegającego wyższej taryfie dla kwestii niezwiązanych z zawartą umową.

18 Sąd odsyłający przywołuje wyrok z dnia 2 marca 2017 r., *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main* (C-568/15, EU:C:2017:154), w którym Trybunał wypowiedział się odnośnie do pojęcia „taryfy podstawowej” w rozumieniu art. 21 dyrektywy 2011/83. Otóż sąd ten uważa, że ponieważ okoliczności faktyczne w sprawie w postępowaniu głównym oraz w sprawie, w której zapadł wspomniany wyrok, różnią się, wyrok ten nie udziela mu odpowiedzi na wszystkie jego pytania. Wspomniany sąd podnosi w szczególności, że w tej ostatniej sprawie konsumenci nie mieli, w przeciwieństwie do tego, co ma miejsce w postępowaniu głównym, wyboru pomiędzy kilkoma numerami telefonicznymi.

19 W tych okolicznościach Riigikohus (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i skierować do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy art. 21 dyrektywy [2011/83] należy interpretować w ten sposób, że dostawca może oferować numer linii telefonicznej, dla którego obowiązuje taryfa wyższa niż taryfa normalna, jeżeli dostawca ten oferuje konsumentom do kontaktowania się z nim w sprawie zawartej umowy oprócz numeru telefonicznego w wyższej taryfie również w zrozumiały i łatwo dostępny sposób stacjonarny numer telefoniczny w taryfie normalnej?

2) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi twierdzącej: czy art. 21 dyrektywy [2011/83] sprzeciwia się temu, by konsument, który z własnej woli korzysta z numeru telefonicznego w wyższej taryfie w celu kontaktowania się w sprawie zawartej umowy, mimo że dostawca w zrozumiały i łatwo dostępny sposób udostępnił numer telefoniczny w taryfie normalnej, był zobowiązany do zapłaty wyższej taryfy za kontaktowanie się z tym dostawcą?

3) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi twierdzącej: czy ograniczenie przewidziane w art. 21 dyrektywy [2011/83] zobowiązuje dostawcę do tego, by wszędzie wraz z numerem skróconym podawał również numer linii stacjonarnej w taryfie normalnej oraz informacje o różnicach cenowych?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

20 Przez swoje pytania pierwsze i drugie, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, aby w sytuacji gdy przedsiębiorca udostępnił wszystkim swoim klientom jeden lub kilka skróconych numerów telefonicznych podlegających wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, konsumenci, którzy zawarli już umowę z tym przedsiębiorcą, płacili więcej niż taryfa podstawowa, jeżeli kontaktują się oni z rzeczoną przedsiębiorcą przez telefon w przedmiocie tej umowy.

21 Zgodnie z art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83 państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy przedsiębiorca posiada linię telefoniczną przeznaczoną do kontaktowania się z nim w sprawie umowy zawartej z konsumentem, konsument nie był zobowiązany do płacenia taryfy wyższej niż taryfa podstawowa za połączenia z tą linią.

- 22 Niemniej jednak treść wspomnianego przepisu nie pozwala sama w sobie na ustalenie, czy w przypadku gdy przedsiębiorca wykorzystuje kilka linii telefonicznych, wśród których znajdują się również linie dostępne za pomocą skróconych numerów, wszystkie te linie powinny podlegać taryfie nieprzekraczającej taryfy podstawowej.
- 23 W związku z tym przy interpretacji art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83 należy brać pod uwagę nie tylko treść tego przepisu, ale również kontekst, w jaki on się wpisuje, oraz cele zamierzone przez uregulowanie, którego stanowi on część (zob. podobnie wyrok z dnia 2 marca 2017 r., *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*, C-568/15, EU:C:2017:154, pkt 19 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 24 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o kontekst, w jaki wpisuje się wspomniany przepis, Trybunał wywnioskował z art. 13 i 19 dyrektywy 2011/83, że zasadniczo to nie do konsumenta należy ponoszenie kosztów innych niż koszty zwyczajowe przy wykonywaniu praw konsumenta ustanowionych przez tę dyrektywę oraz że ewentualne koszty dodatkowe ciążą w konsekwencji na przedsiębiorcy (zob. podobnie wyrok z dnia 2 marca 2017 r., *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main*, C-568/15, EU:C:2017:154, pkt 24–26).
- 25 Tym samym z kontekstu, w jaki wpisuje się art. 21 dyrektywy 2011/83, wynika, że przedsiębiorca może obciążać konsumenta, który wykonuje za pomocą rozmów telefonicznych prawa przyznane mu przez tę dyrektywę, jedynie kosztami, które nie przekraczają kosztów odpowiadających taryfie podstawowej.
- 26 Po drugie, jeżeli chodzi o cel zamierzony przez dyrektywę 2011/83, z art. 1 tej dyrektywy wynika, że ma ona na celu osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów.
- 27 Aby osiągnąć ten cel, dyrektywa 2011/83 organizuje, jak wynika z motywów 4, 5 i 7, całkowitą harmonizację niektórych istotnych aspektów umów zawieranych pomiędzy konsumentami a przedsiębiorcami. Harmonizacja ta powinna skutkować zlikwidowaniem barier wynikających z fragmentarycznego uregulowania, tak aby umożliwić konsumentom korzystanie z powszechnego wysokiego poziomu ochrony w całej Unii.
- 28 Ponadto z art. 4 dyrektywy 2011/83 wynika, że poziom ochrony konsumentów zapewniony przez przepisy krajowe ustanowione przez państwa członkowskie nie może odbiegać od poziomu ustalonego przez tę dyrektywę, chyba że dyrektywa ta stanowi inaczej. Tymczasem należy stwierdzić, że art. 21 dyrektywy 2011/83 nie stanowi wyjątku od ustanowionego w ten sposób obowiązku państw członkowskich nieodchodzenia od poziomu ochrony ustalonego przez wspomnianą dyrektywę.
- 29 W konsekwencji cel zamierzony przez dyrektywę 2011/83, jakim jest powszechny wysoki poziom ochrony konsumentów w całej Unii, byłby naruszony, jeżeli konsument musiałby płacić więcej niż taryfa podstawowa za połączenie ze skróconym numerem przedsiębiorcy, z którym zawarł umowę, w szczególności w przypadku, gdy ów konsument kontaktuje się z tym przedsiębiorcą w celu wyjaśnienia kwestii związanych z wykonaniem tej umowy lub aby powołać się na zagwarantowane prawa.
- 30 Z uwagi na powyższe rozważania art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona temu, aby przedsiębiorca mógł domagać się od konsumenta, z którym zawarł już umowę, zapłaty wyższej taryfy niż taryfa podstawowa, jeżeli konsument ten kontaktuje się z nim przez telefon w przedmiocie tej umowy, niezależnie od formatu proponowanych przez tego przedsiębiorcę numerów telefonicznych.

- 31 Interpretacji tej w żaden sposób nie podważa okoliczność, że przedsiębiorca poinformował konsumenta w sposób zrozumiały i łatwo dostępny o istnieniu numeru telefonicznego podlegającego taryfie podstawowej. W rzeczywistości bowiem informacja ta nie może zwalniać przedsiębiorcy od obowiązku niedomagania się od konsumenta, z którym zawarł już umowę, wyższej zapłaty niż taryfa podstawowa, jeżeli konsument kontaktuje się z owym przedsiębiorcą przez telefon w przedmiocie tej umowy.
- 32 Podobnie, okoliczność, że w celu skontaktowania się z przedsiębiorcą konsument wybrał ze swojej własnej woli skorzystanie ze skróconego numeru telefonicznego podlegającego wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, nie ma wpływu na wspomnianą interpretację. W rzeczywistości bowiem z łącznej lektury art. 21 i 25 dyrektywy 2011/83 wynika, że konsument nie może dobrowolnie zrzec się praw przyznanych mu przez tę dyrektywę i płacić więcej niż taryfa podstawowa, w przypadku gdy kontaktuje się telefonicznie z przedsiębiorcą.
- 33 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że na pytania pierwsze i drugie trzeba odpowiedzieć, że art. 21 akapit pierwszy dyrektywy 2011/83 należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on temu, aby w sytuacji gdy przedsiębiorca udostępnił wszystkim swoim klientom jeden lub kilka skróconych numerów telefonicznych podlegających wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, konsumenci, którzy zawarli już umowę z tym przedsiębiorcą, płacili więcej niż taryfa podstawowa, jeżeli kontaktują się oni z tym przedsiębiorcą przez telefon w przedmiocie tej umowy.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 34 Mając na uwadze odpowiedź udzieloną na pytania pierwsze i drugie, nie ma konieczności udzielania odpowiedzi na pytanie trzecie.

W przedmiocie kosztów

- 35 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 21 akapit pierwszy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, aby w sytuacji gdy przedsiębiorca udostępnił wszystkim swoim klientom jeden lub kilka skróconych numerów telefonicznych podlegających wyższej taryfie niż taryfa podstawowa, konsumenci, którzy zawarli już umowę z tym przedsiębiorcą, płacili więcej niż taryfa podstawowa, jeżeli kontaktują się oni z tym przedsiębiorcą przez telefon w przedmiocie tej umowy.

Podpisy